

Ieșirea din criză: Strategii pentru Munca decentă în Europa și Asia Centrală

Concluzii ale celei de-a 8-a întâlniri regionale a OIM Lisabona, 9-13 Februarie 2009

I. Încălețirea provocărilor privind munca decentă, întreprinderile sustenabile și coeziunea socială

1. Amploarea provocărilor față de locurile de muncă, munca decentă, întreprinderile sustenabile și coeziunea socială, cauzate de cea mai gravă criză economică ce a lovit Europa în ultimii 60 de ani a dominat discuțiile celei de-a 8-a Întâlniri Regionale a OIM, care a avut loc la Lisabona, între 9 și 13 Februarie. O mare parte din progresul realizat în anii trecuți privind îmbunătățirea situației de pe piața muncii din regiune și crearea de locuri de muncă ar putea fi anulat. Toți decidenții și mandatarii OIM trebuie să lucreze împreună pentru a depăși această criză. Este o situație excepțională.
2. Reuniunea a pus accentul pe semnificația dialogului social ca mijloc cheie de dezvoltare a unor strategii pentru contracararea recesiunii și asigurarea angajamentelor guvernelor, patronatelor și sindicatelor în implementarea lor. Într-un moment în care încrederea este la un nivel scăzut, participanții au accentuat valoarea unor mecanisme întărite a dialogului social pentru combaterea neîncrederii și pentru găsirea de soluții agreeate pentru viitor.
3. Nevoia de a reacționa prin politici integrate și coordonate pentru a întoarce spirala descendentă în activitatea economică a fost accentuată de toți participanții. Aceștia au scos în evidență necesitatea de a lucra împreună pentru o revenire sustenabilă care să genereze oportunități pentru munca decentă în întreaga regiune, să contribuie la dezvoltarea globală și justiția socială pentru o globalizare justă, îndepărtând riscurile unei reacții protecționiste. Crearea unui mediu propice întreprinderilor sustenabile reprezintă un fundament necesar. Reuniunea a fost de acord cu faptul că este esențială păstrarea piețelor deschise. Cel mai bun mod de a atinge acest obiectiv este protejarea împotriva deflației și crearea de oportunități de muncă decentă pentru toată lumea.
4. Mandatarii OIM și-au luat angajamentul de a rămâne extrem de vigilenți asupra riscurilor unei resurgente a reacțiilor politice față de creșterea șomajului și a excluziunii sociale sub forma urii de rasă și religie, discriminare față de imigranți sau minorități etnice, victimizarea reprezentanților sindicali și măsuri economice protecționiste care nu ar face decât să agraveze criza.
5. Reprezentanții guvernelor, ai patronatelor și ai sindicatelor au examinat o serie de Rapoarte ale Directorului General și au discutat strategii pentru ieșirea din criză care să plaseze Munca Decentă drept element cheie în politicile de revenire și reformă. Aceștia au recunoscut faptul că fiecare țară din regiune are nevoie de abordări specifice ale priorităților naționale, în același timp este necesară și o strategie pentru întreaga regiune care să întărească coeziunea socială și să maximizeze efectul pozitiv

- al măsurilor de stimulare asupra întreprinderilor, slujbelor și veniturilor. Aceștia au recunoscut nevoia unei acțiuni concertate și a solidarității în și între țările din regiune.
6. Reuniunea a insistat de asemenea asupra importanței regiunii ca lider în dezvoltarea și implementarea de răspunsuri la criză coordonate global, bazate pe Declarația OIM din 2008 asupra Justiției Sociale pentru o Globalizare Echitabilă și rezoluția aferentă.
  7. Declarația din 2008 recunoaște responsabilitatea OIM de a examina și lua în considerare toate politicile economice și financiare internaționale în lumina obiectivului fundamental al justiției sociale. Criza oferă o urgență suplimentară obiectivului Declarației, Acela de a întări capacitatea mandatarilor OIM de a aborda provocările unei economii de piață globale din ce în ce mai integrate. De asemenea, accentuează importanța vitală a garantării că politicile de redresare și reformă construiesc un fundament puternic pentru justiția socială, esențială pentru o globalizare echitabilă și sustenabilă. Aceștia au reamintit angajamentul din Declarație conform căruia „violarea principiilor și drepturilor fundamentale la locul de muncă nu poate fi invocat sau folosit în alt mod pentru a legitima avantajul comparativ și că standardele de muncă nu trebuie folosite pentru scopuri comerciale protecționiste”.

(i) Impactul crizei asupra ocupării și a pieței muncii

8. Gravitatea crizei economice afectează un mare număr de lucrători de pe piața muncii, inclusiv mulți dintre cei care aveau slujbe sigure. În unele țări, atunci când angajații pe termen determinat sunt disponibilizați, cei mai afectați sunt femeile, tinerii și lucrătorii migranți. Grupurile vulnerabile pe piața muncii sunt motiv de îngrijorare deoarece au mai puțin acces la sistemul de protecție socială. În țările în care sistemele de securitate sunt slabe, lucrătorii disponibilizați ar putea fi forțați să intre în economia informală în care cei mai mulți dintre bărbați și femei se chinuie să supraviețuiască. Până când nu se reinstalează condițiile normale în piețele de creditare, vor rămâne și amenințările de reducere a salariilor, alte disponibilizări și șomaj în creștere.
9. Pentru succesul Agendei pentru munca decentă este esențială reinstalarea creșterii, mărirea conținutului său în locuri de muncă. În această privință, este vital să garantăm că:
  - Planuri coordonate pentru relansarea economică sunt concepute astfel încât să relanseze cererea globală, evitarea spiralei deflaționiste și menținerea ocupării și a oportunităților de muncă decentă;
  - Piețele financiare reformate oferă capitalul necesar întreprinderilor sustenabile pentru investiții productive și muncă decentă;
  - Întreprinderile sustenabile, în mod deosebit firmele mici, au asigurată o finanțare adecvată și sunt pregătite pentru redresare;
  - Sunt asigurate principiile și drepturile fundamentale la muncă și sunt promovate standardele internaționale cu relevanță deosebită privind criza;
  - Investițiile publice și achizițiile publice respectă drepturile fundamentale privind munca;
  - Sunt promovate dezvoltarea competențelor, formarea și educarea de calitate, pentru a pregăti redresarea;

- Sunt utilizate la maxim instituțiile pentru dialog social pentru a face schimb de informații și pentru a elabora soluții general acceptate;
- Categoriile cele mai vulnerabile sunt bine protejate iar lucrătorii nu sunt izolați de piața muncii și nu devin săraci cu slujbe;
- Angajatorii, în toate cazurile în care acest lucru este posibil, rețin lucrătorii de care va fi nevoie atunci când piețele își revin, prin acorduri asupra unor programe reduse de lucru pentru menținerea locurilor de muncă;
- Sunt utilizate oportunitățile de a investi în crearea de locuri de muncă și infrastructură, incluzând cele pentru promovarea unei economii cu emisii mai mici de carbon.

(ii) Crearea de condiții pentru o creștere stabilă și sustenabilă

10. Multe țări din regiune au anunțat recent pachete stimulative pentru a reduce consecințele recesiunii. Amploarea și conținutul pachetelor variază semnificativ. Ar putea fi nevoie de eforturi suplimentare pentru promovarea unei acțiuni coordonate la nivelul întregii regiuni pentru a profita din plin de avantajul unor efecte multiplicatoare determinate de acțiunea simultană a tuturor țărilor de stimulare a puterii de cumpărare în economia europeană.
11. Este nevoie de o reglementare nouă și mai puternică a piețelor financiare pentru a preveni acumularea de riscuri sistemice pe care dispozițiile anterioare nu au reușit să le acopere. Din perspectiva economiei productive, elementele principale sunt stabilitatea în furnizarea capitalului și măsuri de stimulare care să garanteze că investițiile productive pe termen mediu și lung, ca și locurile de muncă, sunt favorizate în detrimentul speculației pe termen scurt. Angajamentul față de un nou sistem care să prevină excesele și abuzurile trecutului este o componentă esențială pentru reinstaurarea încrederii lucrătorilor și a întreprinderilor în procesele globale.
12. Astfel de măsuri ar trebui coordonate împreună cu partenerii globali ai regiunii, unul dintre motive fiind acela că măsurile necoordonate pot determina unele țări să încerce să blocheze „scurgerea” pachetelor proprii de stimulare prin măsuri protecționiste. Europa trebuie de asemenea să fie lider în menținerea și extinderea ajutorului pentru dezvoltare și a altor fluxuri de investiții către țările vulnerabile. Pe lângă o dimensiune specific europeană, măsurile de redresare trebuie să facă parte dintr-un efort global de stimulare a relansării care să conducă spre o cale mai sustenabilă pentru o globalizare mai justă.

(iii) Întreprinderi sustenabile

13. Promovarea unui mediu care să stimuleze întreprinderi publice și private sustenabile reprezintă un fundament esențial pentru redresare, creștere și reducere a sărăciei. Trebuie, ca o prioritate urgentă, restabilit un flux normal de capital uman și investițional pe termen mediu și lung pentru a evita o deteriorare gravă a bazei productive din anumite țări. Întreprinderile mici întâmpină o dificultate sporită în restabilirea liniilor de creditare. Măsuri precum accesul la finanțare (ex. Credit, leasing, fonduri de garatare de capital sau tipuri noi de asemenea instrumente), care să susțină politicile și reglementările și să sprijine antreprenoriatul, pot stimula

- capacitatea IMM urilor – incluzând cooperativele și întreprinderile sociale – de a menține angajații și de a crea noi locuri de muncă.
14. Un sistem financiar funcțional care să faciliteze creșterea și dinamizarea sectorului privat este un element important pentru un mediu prielnic întreprinderilor sustenabile, așa cum prevăd concluziile Conferinței Internaționale a Muncii 2007. Piețe de capital stabile și de încredere pentru asigurarea capitalului uman și investițional sunt vitale pentru întreprinderi sustenabile și muncă decentă.
  15. Mai ales în timpul recesiunii, multe dintre întreprinderile ar putea dori să extindă și să dezvolte utilizarea de inițiative de responsabilitate socială corporatistă pentru a-și completa strategiile sustenabile și rezultatele vizate. În această privință, Declarația tripartită de principii a OIM privind Companiile multinaționale și politica socială oferă un ghid pentru o bună conduită corporatistă și civică.

II. Piața muncii și provocările acesteia

16. Reuniunea a studiat în detaliu șase teme cheie privind provocările pe piața muncii cu care se confruntă regiunea Europei și Asiei centrale în perioada care urmează.

(i) Contextul economic și situația ocupării

17. Criza afectează toți mandatarii OIM. Solidaritatea și acțiunea coordonată între aceștia este esențială pentru garantarea unei redresări sustenabile și creșterii ocupării.
18. A existat un consens larg în privința necesității unei coerențe mai ridicate la nivel național, regional și global, în special între programele anti-criză ale UE și ale instituțiilor financiare internaționale în Europa și Asia centrală, prin utilizarea sporită a unor procese precum Planul european de relansare economică.
19. Reuniunea a notat faptul că au fost, și continuă să fie luate măsuri pentru rezolvarea problemelor sectorului financiar și pentru implementarea pachetelor de stimulente care să dea un impuls economiei. A fost accentuată nevoia de acțiune coordonată și coerentă la nivel global pentru a reglementa sectorul financiar astfel încât să ofere necesarul de lichidități, stabilitate și echitate pentru creșterea sustenabilă și stabilă a întreprinderilor.
20. Pentru diminuarea impactului crizei și pregătirea pentru relansare, Reuniunea a subliniat o serie de măsuri de care este nevoie și asupra cărora OIM dispune de valoare adăugată sub formă de cunoștințe, experiență și parteneriate. Este necesară evitarea protecționismului în toate formele sale, care nu face decât să exacerbeze efectele crizei pe termen lung. Trebuie să existe suficiente lichidități în sistemele financiare la nivel național, regional și global pentru a permite investițiile, extinderea locurilor de muncă și un consum susținut. De asemenea, este necesară evitarea în regiune a riscului unei spirale salariale descendente și a politicilor „fiecare pentru sine”. Investițiile trebuie intensificate pentru o gamă de proiecte de infrastructură, incluzând cele care vizează o economie cu emisii mai mici de carbon și în mod predilect prin intermediul întreprinderilor mici și mijlocii.
21. Prin îmbunătățirea coerenței între politicile macroeconomice și cele de angajare poate fi facilitată depășirea și limitarea impactului crizei. Delegații din întreaga regiune au accentuat faptul că acesta este momentul pentru a investi mai mult în politici active pe piața muncii și în programe de formare și reținere a lucrătorilor în vederea relansării cu

- competențele de care au nevoie în viitor. Trebuie evitate tăierile de la educație și formare, iar acolo unde este posibil crescute investițiile în pregătirea bărbaților, femeilor și tinerilor în vederea angajării. În vederea relansării trebuie întărită și mai mult abordarea formării pe întreg parcursul vieții.
22. Trebuie dezvoltate, extinse și îmbunătățite schemele de plasare a forței de muncă și serviciile de angajare fără costuri pentru cei în căutarea unui loc de muncă, orientate în special către acei lucrători care întâmpină cele mai mari dificultăți pentru reîncadrarea pe piața muncii. Politicile de menținere și creare de locuri de muncă trebuie să se adreseze celor mai vulnerabili de excluderea de la oportunitățile de muncă decentă, precum femeile, lucrătorii aflați la începutul sau spre sfârșitul perioadei de muncă, migranții, minoritățile, lucrătorii aflați în forme precare de muncă și cei care lucrează în sistemul informal. Politicile de angajare ar trebui să încurajeze angajatorii să rețină salariații de care vor avea nevoie atunci când piețele își vor reveni, să angajeze noi lucrători și să-i pregătească pentru o piață a muncii în continuă schimbare.

(ii) Provocări noi privind salariilor

23. Atât guvernele, cât și patronatele și sindicatele au împărtășit preocuparea față de creșterea formelor de angajare atipice sau prost-plătite. Participanții au accentuat importanța dialogului social pentru formularea politicilor sociale și economice. În acest context, a fost de asemenea subliniată semnificația negocierii colective ca o modalitate eficientă de a ajusta salariile la situațiile de piață în schimbare astfel încât să fie aliniate nivelelor de productivitate, luând în considerare inflația, în acest mod asigurând munca decentă pentru toți. Nevoia de a respecta și păstra libertatea și autonomia partenerilor sociali în fixarea salariilor prin intermediul negocierii colective a fost exprimată atât de reprezentanții lucrătorilor cât și ai angajatorilor. A fost exprimată de asemenea îngrijorare în privința diminuării acoperirii negocierii colective și scăderea ponderii salariale în PIB în multe țări. Au fost formulate câteva sugestii pentru a contracara aceste tendințe incluzând, printre altele, mecanisme de extindere a acordurilor colective și politici de achiziție.
24. A existat un consens între participanți privind nevoia de a respecta practicile naționale de relații industriale în stabilirea salariilor. Mulți dintre participanți au subliniat diversitatea mecanismelor de fixare a salariului minim în diferite țări. Reuniunea a pus accent pe nevoia, în special în contextul economic actual, de a proteja condițiile de muncă decentă ale celor mai puternic loviți de criză, mulți dintre aceștia femei, ca mijloc de evitare a unei fragmentări suplimentare a pieței muncii și păstrarea coeziunii sociale. Mulți dintre delegați au solicitat OIM să continue publicarea de date comparative și informații asupra evoluțiilor salariale și împărtășirea de bune practici pentru a ajuta actorii naționali și instituțiile care sunt în cele din urmă responsabile cu politica salarială
25. Multe întreprinderi apelează pe timp de recesiune la munca pe termen scurt sau închiderea temporară a activității. Astfel de măsuri ar putea ajuta la supraviețuirea întreprinderilor și la competitivitatea acestora pe termen lung. Cu toate acestea, astfel de aranjamente trebuie negociate și adaptate nevoilor lucrătorilor, luând în seamă și responsabilitățile familiale ale acestora.

(iii) Drepturile fundamentale la muncă și standardele internaționale

26. Declarația OIM privind Principiile și drepturile fundamentale la muncă (1998) este un instrument important împotriva riscului ca recesiunea să conducă la o creștere a exploatarea lucrătorilor. Regiunea Europeană și Asiei centrale se află foarte aproape de ratificarea 100% a celor opt Convenții la care se face referire în Declarație. Reuniunea s-a angajat ca va intensifica eforturile pentru promovarea respectului integral al drepturilor și principiilor fundamentale la muncă.
27. Reuniunea a accentuat faptul că libertatea de asociere și recunoașterea eficientă a dreptului la negociere colectivă sunt cu precădere importante pentru a atinge cele patru obiective strategice ale Agendei muncii decente. Aceste drepturi sunt universal recunoscute ca fundamentale, așa cum sunt consfințite în Convențiile 87 și 98, iar aplicarea lor este monitorizată de sistemul de supraveghere al OIM. Reuniunea a amintit faptul că dreptul la libertatea de asociere se aplică angajatorilor și lucrătorilor.
28. Este esențial să se garanteze că interpretarea și implementarea libertății de asociere și negociere colectivă la nivel regional și subregional sunt pe deplin compatibile cu standardele internaționale de muncă și sistemul de control al OIM.
29. Convențiile și Recomandările OIM constituie o bază de referință bogată de standarde internaționale de muncă, iar multe dintre acestea formulează principii cu o relevanță deosebită în perioade de dificultate economică. Cooperarea internațională pentru contracararea crizei este mult înlesnită de înțelegerea reciprocă și practica comună în regiune privind aplicarea standardelor OIM. Reuniunea încurajează membrii să utilizeze sfaturile și sprijinul OIM atunci când plănuiesc schimbări ale legislației muncii, care ar trebui să vizeze facilitarea ratificării la zi a Convențiilor.
30. Reuniunea a luat notă de faptul că toate țările Europei și Asiei centrale au ratificat Convenția 111 privind discriminarea la locul de muncă și a exprimat interesul pentru întărirea statutului Convenției și extinderea celor șapte motive de discriminare interzise, enumerate în acest instrument. De asemenea, a sugerat să fie luată în vedere ratificarea de către statele regiunii a Convenției Internaționale privind protecția drepturilor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor, desemnată drept un instrument de bază a drepturilor omului a Națiunilor Unite.

(iv) Politici pe piața muncii pentru reconcilierea flexibilității și a securității

31. Reuniunea a discutat importanța politicilor care pot facilita ajustarea pieței muncii în timpul perioadelor de dezvoltare, dar și în contextul crizei economice și financiare. Abordarea referitoare la flexicuritate, sprijinită prin interacțiunea dintre politici macroeconomice care încurajează angajarea, dezvoltarea de competențe și învățarea pe parcursul vieții, asistarea căutării unui loc de muncă, măsuri active pe piața muncii, asigurări sociale adecvate și acoperitoare și un dialog social eficient, oferă un mix de politici util pentru a echilibra flexibilitatea și securitatea pentru întreprinderi și lucrători.
32. Cu un mix de politici bine echilibrat, flexicuritatea poate să răspundă la condițiile în schimbare ale pieței și tehnologiei fără compromiterea securității lucrătorilor. Echilibrul corect de interese între întreprinderi și lucrători poate fi determinat eficient

- prin negocieri care să implice guvernele, sindicatele și patronatele utilizând pe de-a întregul Agenda muncii decente.
33. Agenda ocupării globale a OIM oferă o abordare echilibrată care vizează să asigure atât securitatea de care au nevoie lucrătorii și angajatorii pentru a investi în creșterea productivității, cât și flexibilitatea necesară pentru a se adapta la condițiile în schimbare ale pieței și tehnologiei.

(v) Dialogul social

34. Pentru contracararea efectelor adverse ale recesiunii asupra condițiilor de pe piața muncii și încurajarea eforturilor de redresare este nevoie de politici bine construite și programe adecvate situației specifice din diverse țări. Dialogul social de la nivelul întreprinderii până la cel național este un mecanism important pentru dezvoltarea unui sprijin larg și a angajamentului față de eforturile de a depăși criza și de a construi un viitor mai bun pentru lucrători.
35. Reuniunea a luat cunoștință de rapoarte încurajatoare privind o largă varietate de pacte sociale și contracte colective de muncă care au fost încheiate în ciuda greutăților economice. Datorită interdependenței dintre condițiile economice și sociale, se manifestă din ce în ce mai mult nevoia de forme variate de dialog social în cadrul companiilor multinaționale, la nivel sectorial și în privința măsurilor de redresare coordonate.
36. Reuniunea a accentuat faptul că relațiile bune dintre management și lucrători poate fi de ajutor pentru diminuarea dificultăților, înlesnirea măsurilor de redresare, contribuind la o distribuire corectă a costurilor de ajustare. De la începutul anului, măsurile legate de criză au figurat din ce în ce mai mult pe agenda consultărilor și negocierilor bi- și tripartite; în multe întreprinderi, negocierile colective pot ajuta la surmontarea situațiilor dificile legate de restructurare.
37. Serviciile administrative și inspecția muncii ar trebui menținute și, dacă este necesar, întărite și modernizate. O administrație și un serviciu de inspecția muncii calificate și receptive oferă protecție lucrătorilor și sprijină angajatorii angajatorii responsabili să respecte standardele de muncă. Mai mult decât atât, sfaturile lor pot contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă, productivității și competitivității. De acestea este nevoie mai mult ca oricând în timpul unei depresiuni economice.
38. Țările europene care dispun de sisteme de securitate socială complete se află într-o situație mai bună pentru a genera relansarea și pentru a-i proteja categoriile cele mai vulnerabile în situație de criză. Sistemele de securitate socială existente reprezintă o componentă majoră a așa numitelor „mecanisme de stabilizare automată” care acționează pentru a contracara perioadele de scădere economică. În țări fără sisteme complete, este prioritară extinderea securității sociale pentru toți, incluzând măsuri de acordare a unui venit minim tuturor celor care au nevoie de o asemenea protecție, și adaptarea scopului și a acoperirii pentru a întâmpina noile nevoi și incertitudini generate de rapiditatea schimbărilor tehnologice, sociale, democratice și economice.
39. Reconcilierea muncii plătite cu viața și responsabilitățile de familie au fost recunoscute din ce în ce mai ferm ca esențiale pentru calitatea vieții active. Politicile de reconciliere muncă-familie pot fi un instrument util pentru promovarea egalității de gen în câmpul muncii, ca și pentru a neutraliza impactul crizei asupra lucrătorilor cu responsabilități familiale.

40. Pe măsură ce recesiunea se adâncește numărul șomerilor și perioada de timp în care nu lucrează crește cu rapiditate în toată regiunea. Este esențial să se garanteze că șomerii au capacitatea de a se întreține pe ei și familiile lor și nu alunecă în sărăcie cu toate riscurile de a fi îndepărtați permanent de piața muncii. Completarea veniturilor ar trebui să facă parte dintre politicile care să înlesnească reactivarea rapidă a șomerilor pe piața muncii.
41. Sistemele de securitate socială care includ scheme de pensii cu capitalizare, ar putea fi nevoie de sprijin public pentru a garanta că, în situația în care aceste scheme sunt slăbite de scăderea bruscă a burselor, aceștia nu sunt forțați să vândă activele la prețuri foarte mici pentru a respecta obligațiile curente către pensionari. Acest lucru ar scădea și mai mult cursul acțiunilor și ar amenința pensiile viitoare. Privind în perspectivă, scheme complementare cu capitalizare trebuie să devină o parte sustenabilă a sistemelor de securitate socială complete.
42. Reuniunea a mai cerut să fie luate urgent în considerare noi forme de sprijin financiar pentru investiții sociale în țările vulnerabile din regiune sau din afara ei. Este esențial ca țările cel mai sever expuse înghețării creditelor să aibă posibilitatea să mențină serviciile sociale esențiale și programele de luptă contra sărăciei. Cu Agenda muncii decente, OIM este pregătită să coopereze în totalitate la dezvoltarea unor abordări noi și integrate a investiției sociale.

II. Calea de urmat

43. Componenta tripartită a OIM în Europa și Asia centrală, conștientă de gravele riscuri la care este expusă bunăstarea cetățenilor din regiune și din țările partenere din întreaga lume, își reafirmă angajamentul față de valorile fundamentale ale OIM în cel de-al 90-lea an de existență. Respectul pentru drepturile și principiile fundamentale la muncă, în special libertatea de asociere și recunoașterea dreptului la negociere colectivă, susține mecanismele dialogului social necesare pentru combaterea crizei. Acestea permit mandatarilor OIM să își exprime preocupările și interesele privind economia reală din regiune, de care depinde prosperitatea viitoare.
44. Reuniunea a examinat diversele modalități în care OIM și mandatarii săi ar putea să se asigure că preocupările lor privind construcția unei reveniri durabile și o dimensiunea socială mai puternică într-o arhitectură nouă de guvernare a mondializării se pot exprima. Aceste preocupări variază de la căutarea unor soluții pentru locurile de muncă până la provocările crizei, prin forumuri de discuții și de luare de decizii la nivel de întreprindere, sector, național, regional sau global. Fiecare mandatar a recunoscut responsabilitățile proprii, precum și valoarea unor căi de acțiune pentru viitor stabilite de comun acord. Organizația oferă mandatarilor săi mijloace esențiale pentru a se susține și întări reciproc în perioada dificilă care urmează, iar Biroul său stă la dispoziție pentru a oferi ajutor oriunde e posibil acest lucru.

(i) Dezvoltări ale Programelor de muncă decentă la nivel de țară

45. Programele de muncă decentă la nivel de țară s-au dovedit a fi un mijloc valoros pentru OIM și mandatarii săi pentru dezvoltarea unor abordări integrate ale implementării Agendei muncii decente. Mai mult decât atât, acestea permit o colaborare mai strânsă cu alte agenții internaționale relevante în sprijinul priorităților de dezvoltare naționale. Reuniunea solicită o participare mai intensă a mandatarilor la

Programele de muncă decentă la nivel de țară. Declarația din 2008 necesită o reorientare a sprijinului OIM pentru a fi mai relevant pentru nevoile constituenților. În perioada care urmează, mandatarii ar trebui să revizuiască Programele de muncă decentă la nivel de țară în lumina provocărilor crizei și a modificării de priorități de care ar fi nevoie.

46. Reuniunea salută asistența tehnică pe care Membrii o pun la dispoziția programelor OIM din regiune și îi îndeamnă pe cei care sunt în măsură să o ofere să continue într-un mod susținut acest mijloc important de sprijin reciproc.

(ii) Activități regionale

47. Agenda muncii decente ar trebui sprijinită puternic în Europa și Asia centrală, fiind atât un cadru de politici pentru țările din regiune, cât și o strategie de suport pentru politicile internaționale de dezvoltare durabilă.
48. Reuniunea a apreciat intensificarea colaborării dintre OIM și instituțiile UE. A apreciat de asemenea munca susținută a OIM în țările din Sud-Estul Europei și cele din Comunitatea statelor independente. Astfel de muncă este necesară pentru a sprijini Agenda muncii decente și răspunsuri integrate la criză în regiune. A fost de asemenea notată cu interes utilitatea unui proces de revizuire de către colegi a politicilor de ocupare în țările Sud-Est Europene.
49. Reuniunea a solicitat OIM să continue să dezvolte activități regionale și sub-regionale pentru a întări și mai mult cooperarea cu Comisia Europeană. Este esenția la activitățile să fie evaluate periodic pentru maximizarea eficienței lor. Reuniunea a solicitat continuarea oferirii de asistență țărilor care au nevoie de sprijinul OIM.

(iii) OIM în lume

50. Reuniunea a recunoscut aprecierea crescută a importanței unei dimensiuni sociale puternice a efortului global de ieșire din criză, stimularea redresării sustenabile și modelarea unei globalizări echitabile. Aceasta presupune ca OIM să joace un rol puternic în diversele forumuri de discuție și luare de decizii incluzând G-8, G-20 și alte grupări, precum Națiunile Unite și sistemul multilateral.
51. Reuniunea a apreciat angajamentul multor lideri europeni în procesul construcției unui rol puternic al OIM într-un sistem mai coerent pentru guvernarea globalizării și a cerut eforturi suplimentare în această direcție.

(iv) Angajamentele și mandatarii

52. Guvernele, patronatele și sindicatele prezente la Reuniune au accentuat nevoia urgentă pentru un dialog social eficient și negociere colectivă datorită gravității crizei și a problemelor serioase pe care le provoacă întreprinderilor și lucrătorilor.
53. Reprezentanții guvernelor au reafirmat angajamentul de a întări practica OIM a unui dialog tripartit real și respectul pentru standardele internaționale de muncă, incluzând libertatea de asociere și dreptul la negociere colectivă. Guvernele trebuie să înlesnească activitatea patronatelor și sindicatelor, aplicând strict principiile libertății de asociere și a afilierii voluntare și abținându-se de la interferențe care ar putea

- restricționa dreptul de a adera în mod liber aceste organizații. Democrația, independența și reprezentativitatea sunt esențiale pentru un dialog social eficient.
54. Reprezentanții guvernelor au reafirmat angajamentul de întări practica dialogului tripartit și de a respecta standardele internaționale de muncă, incluzând libertatea de asociere și dialogul social eficient.

(v) Propuneri pentru agenda viitoare a OIM

55. Astfel, Reuniunea solicită Consiliului de administrație să ia în considerare următoarele propuneri de activități care să sprijine capacitățile mandatarilor de a reacționa la criză și de a atinge obiectivele OIM în contextul globalizării. Se sugerează ca Biroul să:
- a) Să continue să monitorizeze și să ofere analize asupra ocupării, impactului social al crizei în regiune;
  - b) Să sprijine țările să îmbunătățească condițiile de creare și dezvoltare a întreprinderilor.
  - c) Să ofere o evaluare a măsurilor de stimulare a angajării și de protecție socială și să se străduiască să mărească sprijinul pentru țările care încearcă să dezvolte capacitatea de a administra și finanța sisteme de securitate socială de bază;
  - d) Să orienteze activitățile de promovare a normelor asupra Convențiilor la zi, cele cu o relevanță deosebită pe timp de criză;
  - e) Să faciliteze dialogul social acolo unde se solicită și să monitorizeze și să raporteze regulat modul în care actorii sociali utilizează și dezvoltă dialogul social ca reacție la criză;
  - f) Să colecteze și să analizeze informațiile de impact asupra utilizării măsurilor urgente de normalizare a fluxurilor de credit și a propunerilor variate de reformă studiate, în colaborare cu instituțiile internaționale relevante;
  - g) Să sprijine mandatarii în efortul de a diminua efectele crizei inclusiv prin oferirea de sfaturi despre modalitatea de a realiza politici coerente, compatibile cu obiectivele muncii decente;
  - h) Să ajute, la cerere, dezvoltarea de abordări integrate în promovarea muncii decente în țările lovite puternic de criză, în colaborare cu organizații internaționale și regionale care dețin competență în domenii apropiate;
  - i) Publicarea de date și informații asupra evoluțiilor salariale din regiune și împărtășirea de bune practici în vederea informării responsabililor de elaborarea politicilor naționale. La cerere, OIM ar putea să ofere asistență tehnică guvernelor, ca și partenerilor sociali în probleme legate de politici salariale;
  - j) OIM ar trebui să promoveze Agenda muncii decente în cadrul unui sistem multilateral, incluzând procesele G-20, instituțiile financiare internaționale și UE.

***

Delegații au mulțumit călduros Guvernului și partenerilor sociali din Portugalia pentru ospitalitatea și sprijinul inestimabil pentru organizarea celei de-a 8-a întâlniri regionale.